

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego

dla klas IV - VIII szkoły podstawowej

1. W zakresie oceny z języka polskiego mieszczą się:

- znajomość i rozumienie tekstów literackich,
- umiejętność redagowania wypowiedzi ustnej i pisemnej w różnych formach,
- sprawności językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozumienie i używanie pojęć związanych z nauką o języku, literaturą i innymi dziedzinami sztuki.

2. Sposób oceniania (formy aktywności podlegające ocenie):

- a) prace klasowe całogodzinne (z kształcenia literackiego i językowego),
- b) krótkie sprawdziany (kartkówki),
- c) dyktanda,
- d) recytacje,
- e) odpowiedzi ustne,
- f) czytanie,
- g) testy,
- h) prace domowe (czytanie tekstów, opanowywanie pamięciowe utworów),
- i) aktywność na lekcji,
- j) wszelkie prace dodatkowe (gazetki, prezentacje),
- k) prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- l) wypracowania,
- ł) znajomość lektur,
- m) redagowanie krótszych tekstów użytkowych (życzenia, gratulacje, ogłoszenie i zawiadomienie, dedykacja, podziękowanie, kartka pocztowa, instrukcja, w tym przepis, podanie, życiorys, CV, dialog, zaproszenie, plan ramowy i szczegółowy),
- n) redagowanie dłuższych form wypowiedzi (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opowiadanie z dialogiem, list prywatny, list oficjalny, list motywacyjny, sprawozdanie, kartka z pamiętnika i dziennika, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, prosta notatka, recenzja, rozprawka, przemówienie, wywiad, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opis sytuacji).

Ponadto:

- aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcji,
- praca w grupach,
- udział w apelach szkolnych, przedstawieniach, których tworzywem jest słowo,
- udział w konkursach polonistycznych (szkolnych, pozaszkolnych).

TRYB OCENIANIA POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY UCZNIĄ

1. Prace klasowe oraz sprawdziany pisemne obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel informuje uczniów o formie i zakresie pracy. Uczniowie są zobowiązani do uczestnictwa w sprawdzianie w określonym dniu. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić daną formę pracy pisemnej w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły i po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
2. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie 14 dni od przeprowadzenia pracy klasowej lub sprawdzianu.
3. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę do wglądu podczas lekcji, dokonuje analizy i korekty popełnionych błędów, a następnie oddaje pracę nauczycielowi.
4. Nauczyciel dołącza pracę do dokumentacji uczniowskiej i udostępnia rodzicom podczas wywiadówki lub konsultacji.
5. Wszelkie sprawdziany i inne prace pisemne nauczyciel przechowuje w teczce do końca danego roku szkolnego.
6. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z danego sprawdzianu, a także ocenę, która go nie satysfakcjonuje. Poprawa jest dobrowolna - uczeń sam zgłasza chęć poprawy w ciągu dwóch tygodni od daty oddania pracy, a nauczyciel wyznacza termin.
7. Poprawa może odbywać się w formie pisemnej lub ustnej. Ustnie może także poprawić ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP, wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.
8. Do poprawy uczeń przystępuje tylko raz.
9. W przypadku wypowiedzi pisemnych i sprawdzianów przyjmuje się następującą skalę według kryteriów:

96 – 100 % - ocena celując

88 - 95% - ocena bardzo dobra

75 - 87% - ocena dobra

50 - 74% - ocena dostateczna

30 - 49% - ocena dopuszczająca

0 - 29% - ocena niedostateczna

9. Kryteria oceny z pracy klasowej i sprawdzianów ***dla uczniów z dysleksją*** :

celujący 95 % - 100 %

bardzo dobry 94 % - 86 %

dobry 85 % - 66 %

dostateczny 65 % - 45 %

dopuszczający 44 % - 25 %

niedostateczny 0 % - 25 %

10. Kartkówki (odpowiedzi pisemne) mogą obejmować materiał z trzech ostatnich tematów. Nie muszą być zapowiadane. Nauczyciel nie musi również zapowiadać sprawdzianów ze znajomości treści lektur czy krótkich zestawów zadań do pracy z tekstem.

11. Wszystkie zadane lektury są obowiązkowe. Brak znajomości ich treści i zagadnień z nich wypływających będzie skutkowało oceną niedostateczną.

12. Zaangażowanie w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą plusów (pięć plusów to ocena bardzo dobra) lub oceną bardzo dobrą, co uzależnione jest od skali trudności problemu.

13. W przypadku redagowania zarówno krótszych, jak i dłuższych wypowiedzi pisemnych, oceniana będzie realizacja tematu, kompozycja, język, styl, ortografia i interpunkcja oraz estetyka zapisu. **Ważnym kryterium będzie samodzielność pracy ucznia. Prace napisane niesamodzielnie oceniane będą jako niedostateczne i nie będzie można ich poprawiać. Jeżeli praca nie będzie miała związku z tematem, pomimo iż pozostałe kryteria będą poprawne, również zostanie oceniona negatywnie.**

Szczegółowe kryteria oceny form wypowiedzi znajdują się w załączniku.

14. Sukcesy w konkursach dotyczących wiadomości i umiejętności polonistycznych traktowane są jako wykazanie się zakresem wiadomości i umiejętności wykraczających poza podstawę programową i wpływają na ocenę z przedmiotu.

15. Uczeń ma obowiązek systematycznie, rzetelnie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz zeszyt ćwiczeń, które są dokumentami pracy ucznia. W przypadku choroby czy nieobecności w szkole uczeń uzupełnia notatki w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

16. Zeszyt przedmiotowy będzie kontrolowany raz w półroczu. Przy ocenie zeszytu będą brane pod uwagę następujące elementy:

- pismo (estetyka zapisu),
- systematyczność notowania i wklejania kart pracy,
- sporządzanie notatek, odrabianie zadań,
- ortografia, interpunkcja.

17. **Pracą domową jest m.in. przeczytanie lektury lub tekstu zamieszczonego w podręczniku lub innych źródłach oraz przygotowanie informacji potrzebnych do**

wykorzystania na lekcji. Za niewykonanie pracy uczeń otrzymuje brak zadania. Uczeń ma obowiązek uzupełnić brakujące zadanie domowe.

18. Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika, zeszytu przedmiotowego oraz zeszytu ćwiczeń na każdej lekcji, a podczas omawiania lektur – egzemplarz omawianej książki. Ich brak oznacza nieprzygotowanie do lekcji i skutkuje wpisem „-”.

19. Praca w grupach będzie oceniana przez ucznia jako element samooceny oraz przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup.

20. **Dyktanda nie muszą być zapowiadane**, a kryteria ich oceniania są następujące:

0 błędów – ocena celująca

1 błąd II stopnia – ocena bardzo dobra

1-2 rażące błędy – ocena dobra

3-4 rażące błędy – ocena dostateczna

5-6 rażących błędów – ocena dopuszczająca

7 i więcej błędów – ocena niedostateczna.

22. Kryteria oceny dyktand dla uczniów z dysleksją:

0 – 1 rażący błąd – celujący

2 rażące błędy – bardzo dobry

3-4 rażące błędy - dobry

5- 6 rażących błędów – dostateczny

7-8 rażących błędów – dopuszczający

W przypadku większej ilości błędów uczeń pisze dyktando ponownie.

Przez rażące błędy rozumie się pisownię:

- ó, u, rz, ż, ch, h;

- „nie” z różnymi częściami mowy;

- wielką i małą literą;

- głosek nosowych.

21. Błędy II stopnia to inne błędy, np.: zmiękczenia, opuszczone pojedyncze litery, przestawienie liter. Błędy drugiego stopnia mają wartość połowy błędu rażącego.

22. Kryteria oceny recytacji

- wyraziste mówienie (dostosowanie sposobu mówienia do prezentowanego fragmentu tekstu, odpowiednie akcentowanie, modulacja głosu, pauzy, wyrażanie uczuć za pomocą głosu, zaciekawienie, wzruszenie słuchaczy),

- wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany),

- właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych, przerzutni),
- znajomość tekstu.

Kryteria oceniania uczniów z dysfunkcjami

1. Wszelkie dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego programem nauczania. Jednak ze względu na trudności w nauce nie wynikające z winy dziecka, nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych możliwości ucznia i pracuje zgodnie z wytycznymi indywidualnych planów pracy z uczniem dysfunkcyjnym.
2. Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje nauczyciel w ocenie pracy ucznia powinien brać pod uwagę charakter jego dysfunkcji i dostosować do niej wymagania.
 - a) W zakresie prac pisemnych nauczyciel powinien: wydłużyć czas przeznaczony na pisanie, nie oceniać estetyki pisma, poprawiać, lecz nie uwzględniać w ocenie błędów ortograficznych, pomóc w przeczytaniu tekstu bazowego lub poleceń, udostępnić dodatkowe słowniki i inne pomoce.
 - b) W zakresie słuchania i mówienia nauczyciel powinien: wydłużyć czas wypowiedzi, zadawać dodatkowe pytania ukierunkowujące, oceniać merytoryczną wiedzę, a nie formę przekazu informacji, umożliwić odpowiadanie bez obecności innych uczniów.
 - c) W zakresie czytania nauczyciel powinien: zachęcać do czytania, sprawdzać znajomość treści, a nie technikę czytania.
3. Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenia z PPP i uczniom, dla których zaleca się dostosowanie materiału do ich indywidualnych potrzeb obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami poradni i wówczas punktację i oceny dostosowuje się do nich indywidualnie.

INNE USTALENIA

1. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, np.: brak pracy domowej, brak zeszytu, brak podręcznika, brak pomocy potrzebnych do lekcji, nieprzygotowanie do odpowiedzi. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną. Uczeń winien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją. Jeśli ten fakt zatai, nie może w trakcie lekcji skorzystać z prawa do nieprzygotowania i otrzymuje ocenę niedostateczną.

Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych (sprawdzianów, prac klasowych) i prac terminowych: recytacji, znajomości treści lektur.

2. Mimo wykorzystanych szans, w pierwszym dniu po nieobecności spowodowanej chorobą lub przypadkiem losowym, uczeń nie ponosi żadnych sankcji z tytułu nieprzygotowania do zajęć.

3. W przypadku usprawiedliwionej dłuższej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi.

4. Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin uzupełniania zaległości, przedstawienia prac pisemnych i napisania sprawdzianów.

5. Nieobecność w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku zaznajomienia się z omówionym podczas jego nieobecności materiałem.

ZASADY WYSTAWIANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

1. Oceny bieżące, śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się według następującej skali:

stopień celujący – 6;

stopień bardzo dobry – 5;

stopień dobry – 4;

stopień dostateczny – 3;

stopień dopuszczający – 2;

stopień niedostateczny – 1.

2. Przy ustalaniu ocen bieżących dopuszcza się stosowanie plusów i minusów z wyłączeniem stopnia celującego i niedostatecznego.

3. Klasyfikacja śródroczna uczniów z języka polskiego polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz ustaleniu śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu.

4. Klasyfikacja roczna uczniów z języka polskiego polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych w danym roku szkolnym oraz ustaleniu rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu.

5. Ocenę śródroczną i roczną klasyfikacyjną ustala się w oparciu o oceny bieżące różnych form aktywności ucznia, np.: odpowiedzi ustnych, prac klasowych (praca pisemna obejmująca dział lub partię materiału, trwająca minimum 45 minut), prac domowych, krótkich sprawdzianów, aktywności i osiągnięć ucznia obserwowanych podczas zajęć.

6. Ocena śródroczna i roczna jest wystawiana na podstawie ocen cząstkowych. Ocena ta nie jest średnią ocen cząstkowych – najistotniejszy element oceny śródrocznej i rocznej stanowią oceny cząstkowe uzyskane za samodzielne prace realizowane w trakcie lekcji (np.: sprawdziany, prace klasowe, odpowiedzi ustne). Ważna jest także systematyczność w odrabianiu prac domowych i zaangażowanie ucznia na wszystkich lekcjach języka polskiego, a nie tylko na zajęciach bezpośrednio poprzedzających wystawianie ocen.

7. Uczeń ma prawo do poprawienia niesatysfakcjonującej oceny śródrocznej i rocznej. W tym celu powinien poprawić wszystkie prace klasowe, które były odpowiednio w czasie półrocza lub całego roku, na oceny przynajmniej równe ocenie oczekiwanej.

KRYTERIA OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS 4-8

OCENA CELUJĄCA :

Uczeń:

- posiada i potrafi wykorzystać wiedzę wykraczającą poza program;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie;
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem ;
- aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim;
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach;
- systematycznie pracuje w czasie pracy samodzielnej;
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, daty);
- regularnie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe.

OCENA BARDZO DOBRA:

Uczeń:

- w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie;
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia;
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji;
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje;

- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny;
- aktywnie uczestniczy w lekcji;
- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe;
- sporadycznie popełnia błędy ortograficzne;
- prowadzenie zeszytu i praca własna jw..

OCENA DOBRA:

Uczeń:

- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela;
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych;
- stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów;
- bierze czynny udział w lekcji;
- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe;
- zeszyt, praca własna jw. .

OCENA DOSTATECZNA:

Uczeń:

- posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem;
- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych;
- sporadycznie zabiera głos na lekcji ;
- odrabia obowiązkowe prace domowe.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

Uczeń:

- ma duże braki w wiedzy;

- nawet proste zadania wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy;
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej;
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej.

OCENA NIEDOSTATECZNA:

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy;
- nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela;
- wykazuje się niechęcią do nauki;
- nie rozumie poleceń nauczyciela;
- nie odrabia prac domowych;
- nie pracuje w czasie pracy własnej.

Kryteria oceny wypracowań dla klas 4-6

1. Wypracowania są oceniane kryterialnie, a uzyskane punkty przeliczane na oceny według przelicznika analogicznego do prac klasowych

2. Wszystkie rodzaje wypracowań są sprawdzone pod kątem:

- Realizacji tematu
- Kompozycji
- Stylu
- Poprawności językowej
- Poprawności ortograficznej
- Poprawności interpunkcyjnej

Za każdy z wymienionych wyżej punktów przyznawane są punkty. Na ich podstawie uczeń dostaje ocenę.

3. Poszczególne formy wypowiedzi można poszerzyć o dodatkowe kryteria, np. - zgodność pracy z zadaną formą - estetyka zapisu - prawidłowy zapis dialogu

4. Oceny z wypracowań w klasach 4-6 są wystawiane na podstawie przelicznika:

10p – celujący,

9p – bardzo dobry,

8-7p - dobry,

6-5p – dostateczny,

4-3p – dopuszczający,

2-0p – niedostateczny

(wypracowanie niezgodne z tematem – ocena niedostateczna)

4. Przykładowe kryteria oceniania prac pisemnych w klasach 4-6:

REALIZACJA TEMATU

1. Pełna zgodność z tematem, praca rozbudowana , tekst jest spójny i logiczny – 3 punkty
2. Praca realizuje temat (pomija jeden istotny element z tematu), tekst spójny – 2 punkty
3. Praca nawiązuje do tematu, lecz jest uboga (luźno związana z tematem)- 1 punkt
4. Praca nie na temat (nie sprawdza się wtedy innych kryteriów) -- 0 punktów

KOMPOZYCJA

Trójdzielność - wstęp, rozwinięcie, zakończenie - akapity - 0 - 1 punkt

STYL

Styl konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi - 1 punkt

JĘZYK

Poprawnie zbudowane zdania, właściwie użyte frazeologizmy, dobrze odmienione wyrazy. Brak powtórzeń nazywających przedmioty, unikanie powtórzeń form czasowników „mieć”, „być”.
(dopuszczalne 3 lub 4 błędy)

*Ilość dopuszczalnych błędów językowych ustala nauczyciel, biorąc pod uwagę stopień trudności tematu. - 0 - 2 punkt

ORTOGRAFIA

0 – 3 błędy interpunkcyjne - 1 punkt

*Ilość dopuszczalnych błędów ortograficznych ustala nauczyciel, biorąc pod uwagę długość tekstu

Uczeń z dysleksją:

Zamyka myśli w obrębie zdań.

INTERPUNKCJA

0 – 3 błędy interpunkcyjne - 1 punkt

Uczeń z dysleksją:

Rozpoczyna zdania wielką literą, a kończy kropką.

ESTETYKA ZAPISU

Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia – 1 punkt

RAZEM 10 PUNKTÓW

*Przy krótkich wypowiedziach pisemnych (np. zaproszeniach, ogłoszeniach) stosowane są oddzielne kryteria oceny za język, ortografię i interpunkcję (dopuszczalny jeden błąd).

*Jeśli praca jest krótsza niż wymagane minimum (1 strona A5), nie ocenia się: języka, ortografii, interpunkcji.

* Uczeń otrzymuje 0 punktów za pracę nie na temat.

Kryteria oceny wypracowań dla klas 7-8

Wypracowania w klasie 7-8 będą oceniane według klucza podanego przez CKE w „Informatorze o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2018/2019”, dostosowanego przez nauczycieli.

Maksymalnie za wypracowania można otrzymać 20 punktów. Można je otrzymać za spełnienie następujących kryteriów:

1. Realizacja tematu wypowiedzi
2. Elementy twórcze (dla tekstów o charakterze twórczym) lub elementy retoryczne (dla tekstów o charakterze argumentacyjnym)
3. Kompetencje literackie i kulturowe
4. Kompozycja tekstu
5. Styl
6. Język

7. Ortografia

8. Interpunkcja

Przeliczenie punktów na oceny:

20 – celujący

19-18 - bardzo dobry

17-15 – dobry

14- 10 - dostateczny

10 – 6 dopuszczający

5 -0 niedostateczny

Punktacja za poszczególne kryteria:

1.Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu. Wypowiedź jest w całości na temat. Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.

2 pkt

Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.

1 pkt

Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.

0pkt

Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO0 Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium: Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze / Elementy retoryczne

	2. Elementy twórcze	2. Elementy retoryczne
	Wypowiedź o charakterze twórczym (np.	Wypowiedź o charakterze

	<p>opowiadanie).</p> <p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona, wydarzenia są logicznie ułożone, fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta, lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.</p>	<p>argumentacyjnym (np. rozprawka).</p> <p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: argumentacja w pracy jest wnikliwa, argumenty są poparte właściwymi przykładami, argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.</p>
5 pkt	<p>Funkcjonalna narracja.</p> <p>Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</p> <p>Twórcze wykorzystanie treści lektury.</p>	<p>Pogłębiona argumentacja.</p> <p>Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.</p> <p>Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.</p>
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<p>Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</p>	<p>Powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane</p>
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<p>Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń.</p> <p>Prosta fabuła</p>	<p>Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.</p>
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3.Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt

Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).

Poprawność rzeczowa.

1 pkt

Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).

ALBO

Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).

ALBO

Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).

Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.

0 pkt

Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4.Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym

powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt

Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.

Graficznie wyodrębnione akapity.

Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.

1 pkt

Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.

Graficznie wyodrębnione akapity.

Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.

0 pkt

Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt

Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.

Jednolity.

1 pkt

Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.

0 pkt

Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in.: czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszyc

czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie nauczyciel uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi. Oceniając język wypowiedzi, nauczyciel najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Zakres środków					
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/ odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, nauczyciel przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt

Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.

1 pkt

2–3 błędy ortograficzne.

0 pkt

4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt

Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.

0 pkt

6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, nauczyciel oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź nauczyciel przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, nauczyciel oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), nauczyciel przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach nauczyciel przyzna 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika lub z innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas za całą wypowiedź nauczyciel przyzna 0 pkt.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów z dysleksją.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

